

VOOR HET BILDT KOMT DE ZON OP

Energievisie op het Bildt
Juni, 2023



**ENERGIE
VOOR
IEDEREEN**

Onze energievisie op het Bildt

Juni 2023

**ENERGIE
VOOR
IEDEREEN**

©2024 EnergieVoorIedereen

INHOUD

WIJ ZIJN ENERGIE VOOR IEDEREEN	4
WAAROM EEN ENERGIEVISIE?	6
UITGANGSPUNT 1	8
UITGANGSPUNT 2	10
STAP 1 HUIDIGE SITUATIE	12
STAP 2 TOEKOMSTIGE SITUATIE	13
STAP 3 DE OPGAVE IN BEELD	14
STAP 4 POTENTIËLE LOCATIES	16

WAAROM EEN ENERGIEVISIE?

✓ **LOKALE
ENERGIE VAN
EN VOOR
BEWONERS
TEGEN EEN
EERLIJKE
PRIJS**

✓ **ZELF ONT-
WIKKELEN**

De Bildtse Energie Coöperatie is opgericht in 2014. Samen met destijds 8 inwoners uit het Bildt wilden we aan de slag met duurzame energie in het Bildt; inmiddels zijn meer 150 leden aangesloten bij de coöperatie. Omdat het Bildt zeven kernen telt, hebben we eerst 'zeven Bildtse zonnedaken' gerealiseerd; een zonnedak in elk dorp van ons werkgebied.

Inmiddels hebben we als energie coöperatie 10 zonnedaken gerealiseerd en wekken we stroom op voor meer dan 200 huishoudens. Omdat grootschalige opwek voor zowel zon als wind door provincie en gemeente niet werd toegestaan, zijn we doorgegaan met het ontwikkelen van zonnedaken en energie besparen. Echter, de behoefte om een grotere visie te ontwikkelen over de energievoorziening op het Bildt is gebleven. We stellen onszelf vragen als:

- Hoe willen we duurzame energie opwekken?
- Voor wie willen we duurzame energie opwekken?
- Waar willen we energie opwekken?
- Kunnen we naast zon ook windenergie ontwikkelen?
- Met wie willen we samenwerken?

Deze vragen hebben we uitgewerkt in deze visie, in samenspraak met de plaatselijke belangen van de 7 dorpen in ons werkgebied. Een ledencommissie is ingesteld om het bestuur bij te staan. Deze visie is ook gepresenteerd aan de gemeenteraad van Waadhoeke.

Deze energievisee geeft richting naar onze leden toe; het onze stip is op de horizon. Het geeft ons houvast naar de toekomst, zorgt dat we gericht kunnen kiezen, laat zien waar we naartoe willen, hoe we dat willen en en geeft ook richting in wat we wel en niet willen. Ook geeft de visie houvast aan samenwerkingspartners zoals gemeente Waadhoeke, of bedrijven. Want alleen ga je misschien sneller, maar samen willen en komen wij verder.

Namens de Bildtse Energie Coöperatie U.A.

De voorzitter

LOKALE ENERGIE VAN EN VOOR BEWONERS

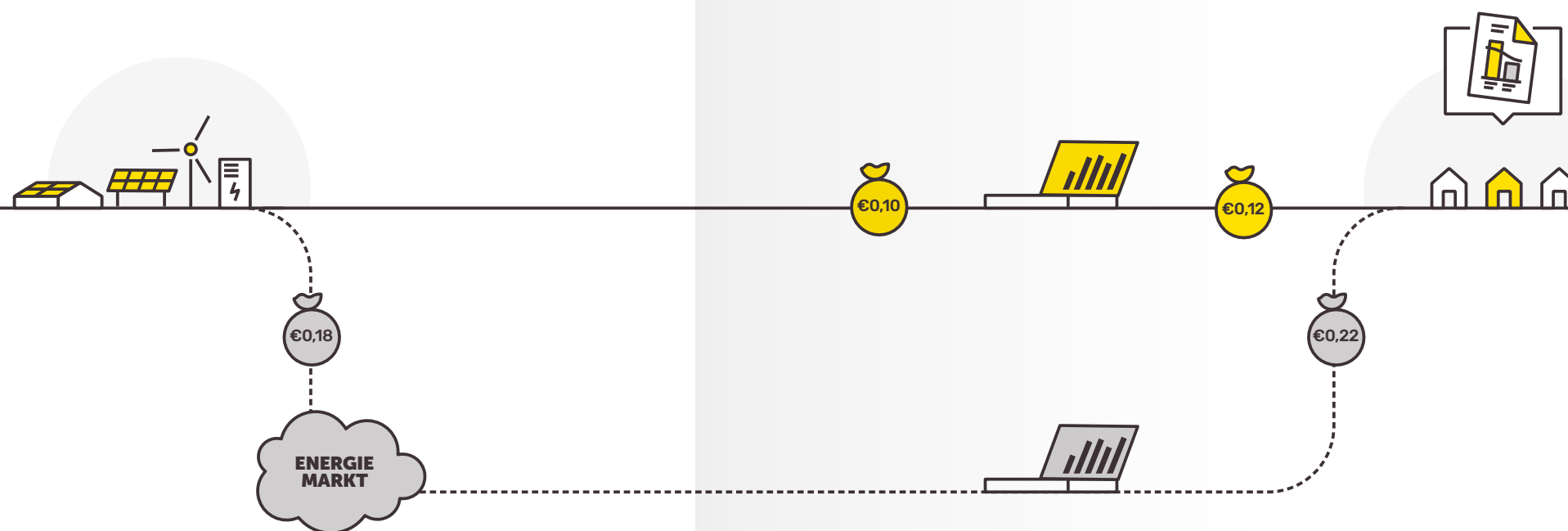
TEGEN EEN
EERLIJKE
PRIJS

Jarenlang hebben ook wij als coöperatie onze opgewekte stroom verkocht tegen de hoogste bidder uit de markt.

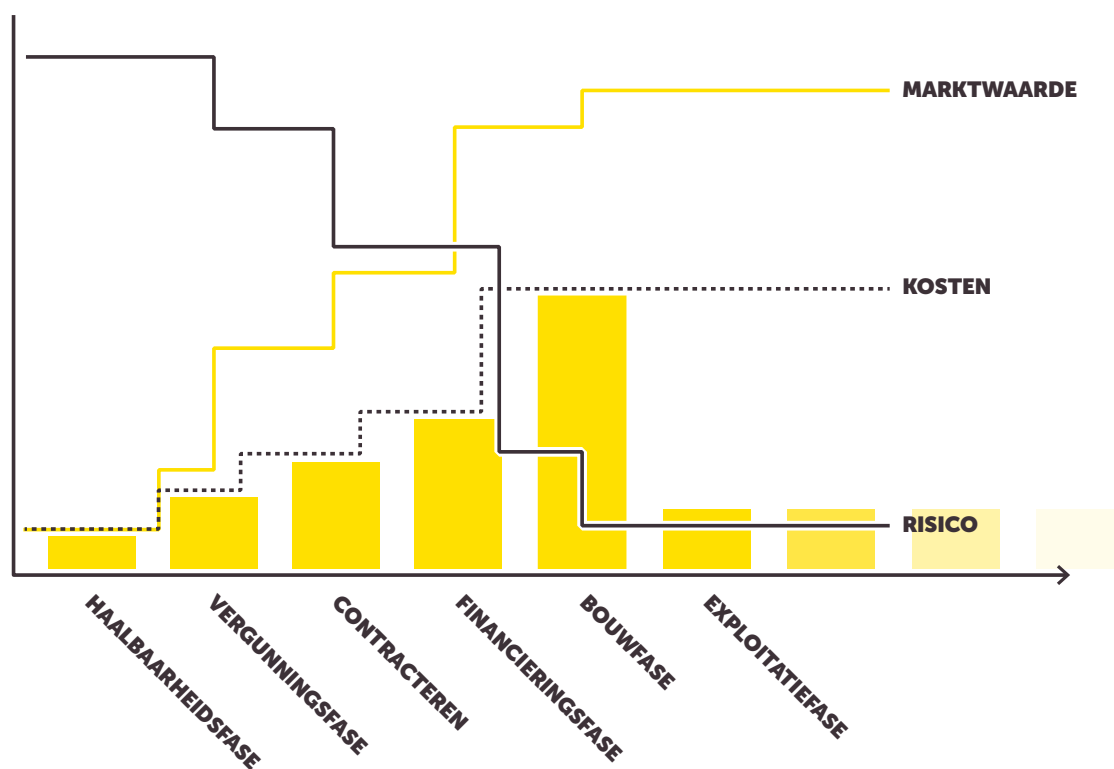
In 2022, toen de energieprijzen heel hoog waren door de Oekraïne-oorlog, werd heel duidelijk waar dit toe leidde. De kas van de coöperatie stroomde vol, terwijl onze leden moeite hadden de energienota te betalen. Dat dit systeem niet rijmt met de waarden van onze energiecoöperatie werd pijnlijk duidelijk en het leidde tot een fundamenteel andere manier van denken.

Wij wekken met onze zonnedaken zelf stroom op; maar waarom leveren wij deze stroom niet aan onze eigen leden tegen een eerlijke prijs zonder winstoogmerk?

Wij weten inmiddels dat dit kan wanneer je stroom opwekt op het moment dat leden de stroom ook nodig hebben. Als je minder of juist meer stroom opwekt dan je leden nodig hebben, haal of lever je deze stroom alsnog van of aan de markt. Dit kan met goede afspraken met je energieleverancier al in de hele nabije toekomst en wordt uitgewerkt in het landelijke programma Local4Local. Dus: hoe meer stroom je zelf opwekt en tegelijk ook verbruikt, hoe onafhankelijker je wordt van de markt. En het mooiste is, dat je de prijs van zelf opgewekte stroom, zelf in de hand hebt!



ZELF ONT- WIKKELEN



Om stroom te leveren tegen een eerlijke prijs is het noodzakelijk om zelf de projecten in bezit te hebben. Immers; als je 'eigen baas' bent van de installatie, kun je ook de prijs van de stroom bepalen die je opwekt.

Het is daarnaast ook van belang dat we vanaf het begin van een project betrokken zijn. In jargon; we moeten de projecten ook zelf ontwikkelen en ze niet pas kopen als een ander ze heeft gebouwd.

Zonneparken en windmolens worden in Nederland veelal ontwikkeld door commerciële ontwikkelaars. Zij bouwen elk project in een aantal fasen. Naar mate project concreter wordt en in volgende fasen komt, neemt de 'marktwaaarde' toe, omdat het risico dat het project niet doorgaat steeds daalt. Achter deze ontwikkelaars zitten bijna altijd aandeelhouders die deze projecten bouwen met als doel daar zoveel mogelijk geld mee te verdienen door de 'marktwaaarde' van de opgewekte stroom te maximaliseren.

Wij willen niet dat de commerciële ontwikkelaars er met de opbrengsten vandoor gaat en wij met hoge kosten blijven zitten. Het is daarmee heel belangrijk om vanaf het begin zélf te ontwikkelen zodat ook de prijs aan het eind zo laag mogelijk gehouden kan worden.

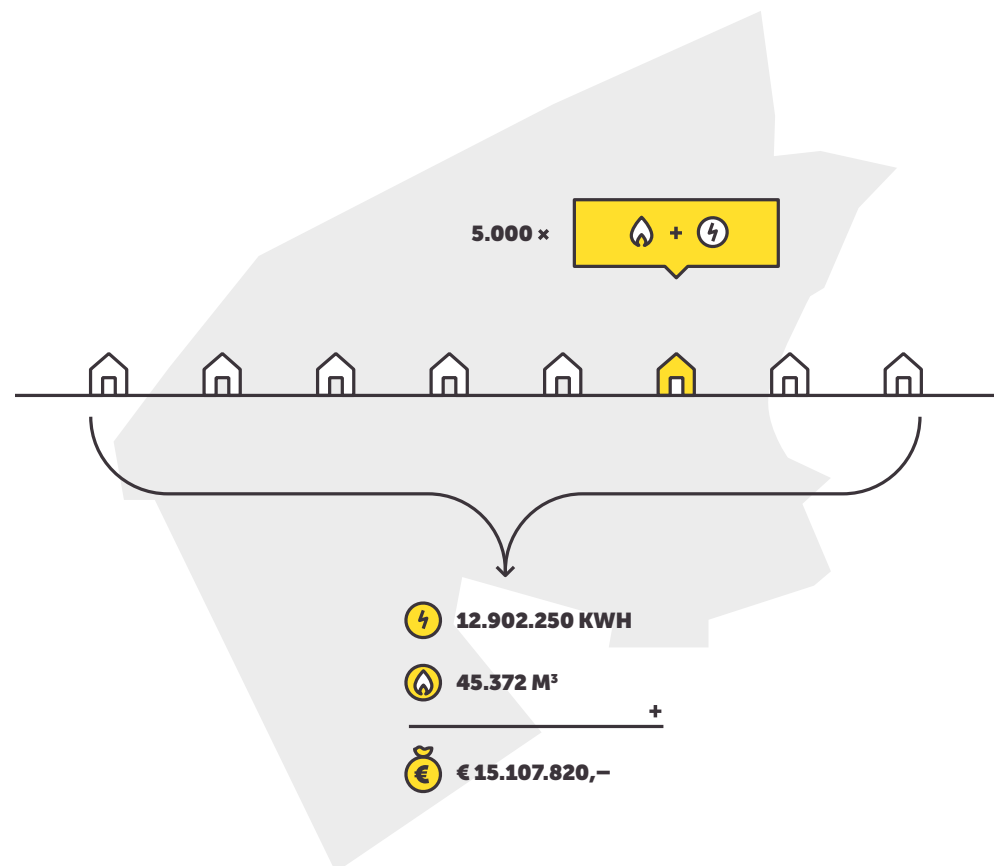
In onze visie zijn bedrijven -het liefst lokaal- hard nodig om de opgave te realiseren voor onze huishoudens! Onze doelstelling is echter om zoveel mogelijk projecten te realiseren en de prijs van de verkochte stroom zo laag mogelijk te houden; niet om de winsten van bedrijven te financieren met elkaar. In onze visie zijn de projecten van ons allemaal, en profiteren we er ook allemaal van.

HET BILDT ANNO NU

Wij hebben de focus gelegd op de 5.000 huishoudens van ons werkgebied. Zo houden wij de opgave voor ons als (vrijwillig) bestuur van de coöperatie werkbaar.

De huidige 5.000 huishoudens verbruiken verspreid over de 7 dorpen 12.902.250 kWh

aan stroom en 45.372m³ aan gas. Uitgaande van de kale leveringstarieven van het energieplafond bedragen de kosten hiervan € 15.107.820. Dit betalen de huishoudens aan de energiemaatschappijen en het vloeit allemaal uit Het Bildt weg.

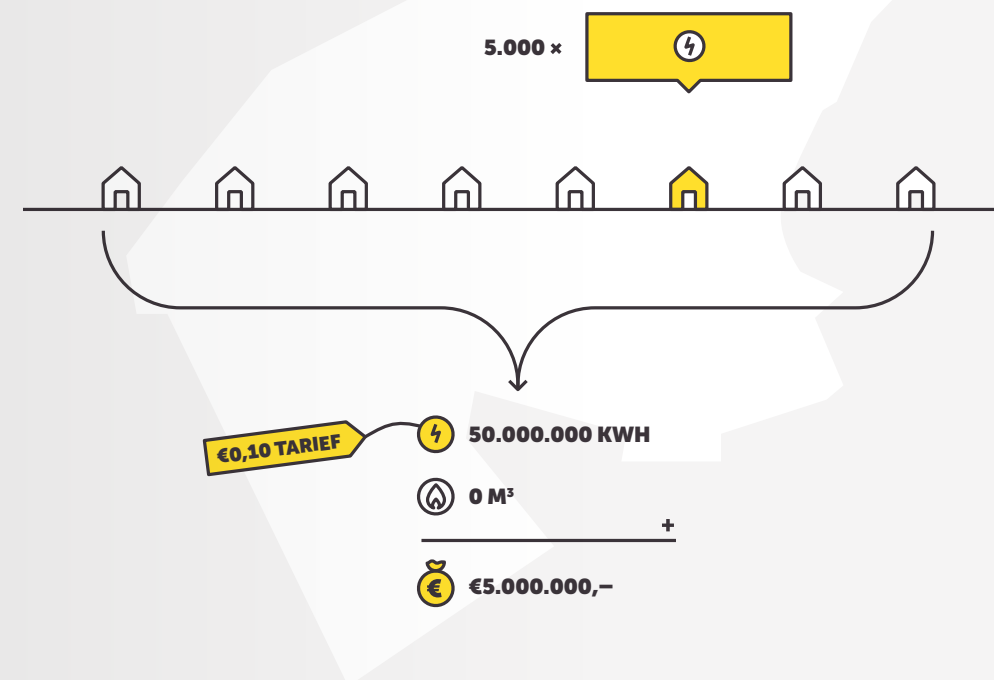


TOEKOMSTIGE SITUATIE

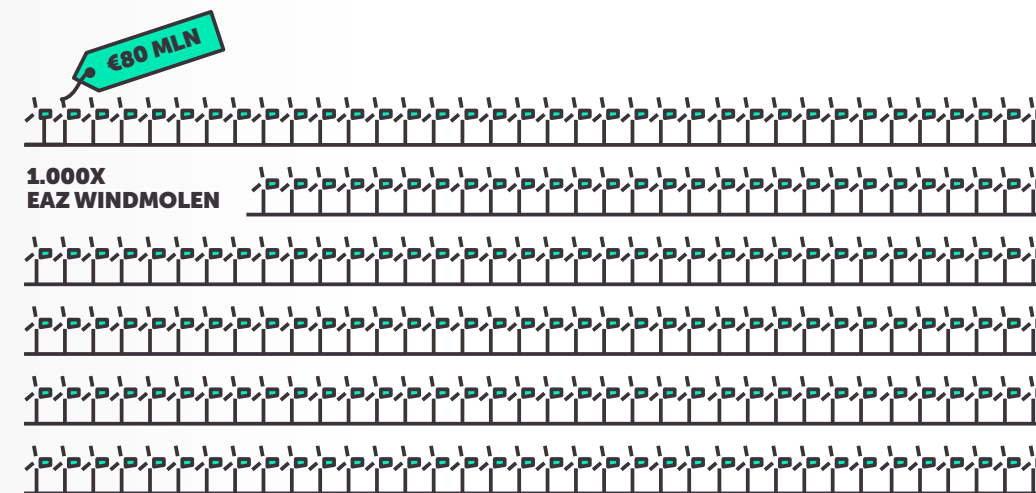
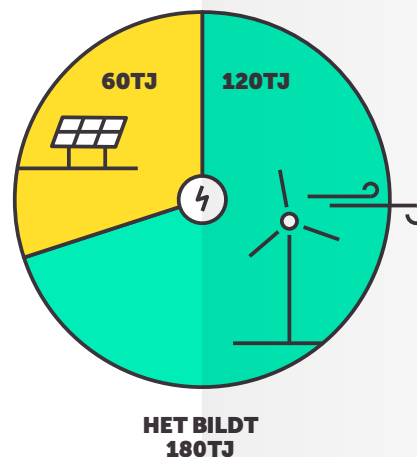
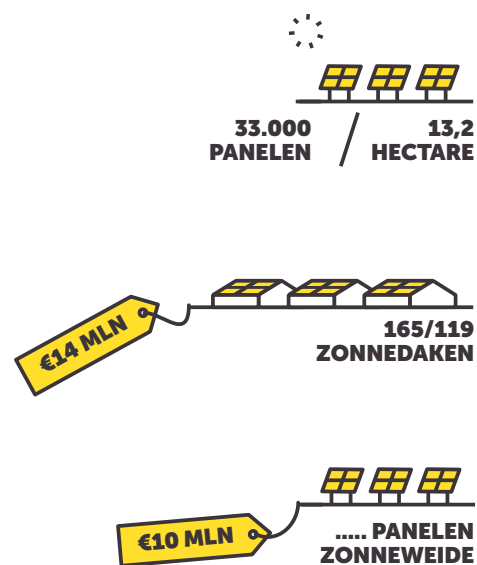
Het Bildt gaat veel meer stroom verbruiken

Als bestuur beseffen wij de energietransitie een 'stroomtransitie' is. Ons (aard) gasverbruik zal voor het overgrote deel worden vervangen door stroom. Of dit nu is door een warmtepomp, een warmtenet of door waterstof, er is heel veel stroom nodig om de benodigde energie te leveren. Voor onze auto's geldt dit al steeds meer; ook zij rijden elektrisch.

Stel dat onze huishoudens jaarlijkse gemiddeld 10.000 kWh gaan verbruiken in de toekomst. Bij 5.000 huishoudens is dat in totaal een stroomverbruik van 50 miljoen kWh. Als het ons zou lukken om al deze stroom tegen een stabiele prijs van € 0,10 per kWh te leveren, dan betalen de huishoudens in de toekomst € 5.000.000,- voor het gebruik van energie. Dit betekent een verschil van 10 miljoen euro ten opzichte van de tarieven van het 'prijsplafond' uit 2023.



→ STAP 3



ONZE EIGEN ENERGIE OPWEKKEN

OP
TIM
AAL

Om daadwerkelijk aan de slag te kunnen gaan, hebben we ons afgevraagd hoe wij 50 miljoen kWh aan stroom willen gaan opwekken? Opwekkers zijn voor ons zonnepanelen en windmolens, en het uitgangspunt is om de opwek zoveel mogelijk te 'matchen' met het stroomverbruik van de huishoudens. Wanneer wij de stroom voor ongeveer 1/3 opwekken met zonnepanelen en 2/3 met windenergie; is er voldoende stroom

om het verbruik voor 60-80% kunnen matchen. Opslagcapaciteit is dan ook nodig het resterende deel van opwek en verbruik te matchen.

Zonnestroom: eerst de daken vol, dan kleinschalige zonneuweide(s)

Om de opgave wat betreft zonne-energie te realiseren zijn 33.000 zonnepanelen nodig, wat past op circa 13 hectare aan oppervlakte. Wij kiezen ervoor om eerst zoveel mogelijke zonnepanelen

op grootschalige daken plaatsen en de resterende behoefte in een (kleinschalige) zonneuweide. Hiermee sluiten we ook aan op de voorgeschreven 'zonneladder'.

Windstroom dankzij dorpsmolens!

In onze visie kiezen wij voor 10 dorpsmolens, zoals de dorpsmolens van Reduzum en Tzum. Dit zijn dorpsmolens van 1 MW, en lager dan 100 meter.

Dorpsmolens in lokaal eigendom, goed inpasbaar in het Friese landschap, daar kiezen wij voor.

Met twee grootschalige windmolens, of 1.000 kleinschalige molens van 15 meter (EAZ) zouden we de windopgave ook kunnen realiseren. Hiervoor hebben wij in de gesprekken geen draagvlak gevoeld en bovendien is dit te kostbaar en zou het landschappelijk nooit in te passen zijn.

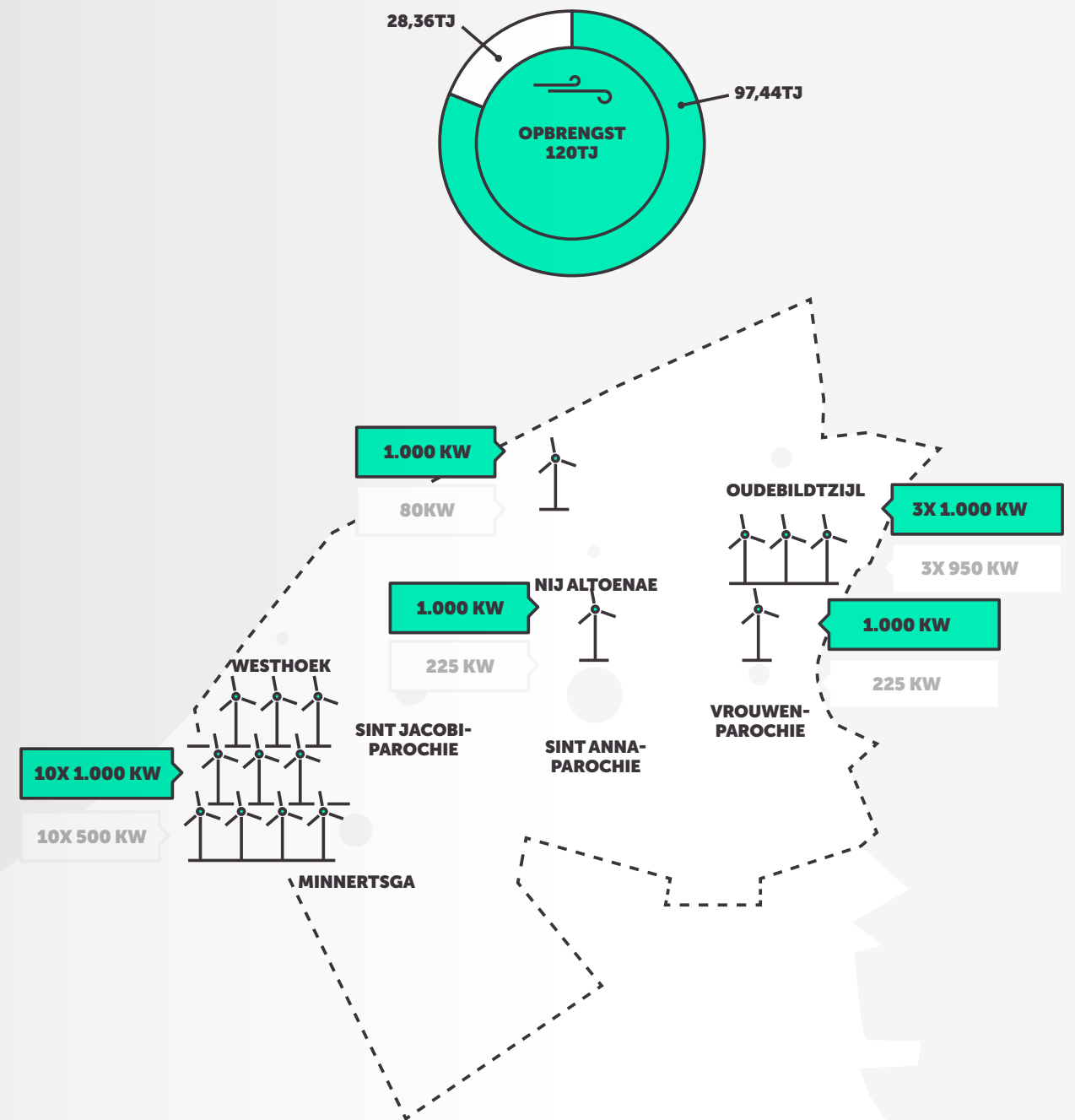
POTENTIËLE LOCATIES ZON EN WIND

In 2023 zijn alle dakeigenaren in ons gebied aangeschreven of er bereidheid was om met ons in gesprek te gaan over zonnepanelen.

Vervolgens hebben we de focus gelegd op de kansen wat betreft windenergie. Hierbij hebben wij ons gefocust op de mogelijkheden om bestaande windturbines op te schalen tot dorpsmolens. Hiermee:

- Sluiten we aan op een natuurlijk vervangingsmoment
- Vloeien de opbrengsten terug naar de dorpen
- Is windenergie landschappelijk inpasbaar
- Maken efficiënt gebruik van het bestaande elektriciteitsnet

Door de bestaande molens op te schalen naar dorpsmolens zouden we additioneel bijna 80% van onze windopgave realiseren.



**ENERGIE
VOOR
IEDEREEN**

